

(www.sdip.gov.ua), а з 2008 р. — на web-порталі Державного підприємства «Український інститут промислової власності» (<http://www.ukrpatent.org/>).

Повні відомості про зареєстровані патенти на винаходи (корисні моделі) у структурованому вигляді та патентні документи розміщено також в Спеціалізованій базі даних «Винаходи (корисні моделі) в Україні», доступ до якої надається на безоплатній основі на web-порталі Державного департаменту інтелектуальної власності та web-сайті Державного підприємства «Український інститут промислової власності».

Описи до патентів на паперовому носії та CD-ROM надсилаються на безоплатній основі до патентних фондів національної системи науково-технічної інформації, зокрема Державної науково-технічної бібліотеки, Державної наукової медичної бібліотеки та регіональних центрів науково-технічної і економічної інформації, відповідно до Закону України від 9 квітня 1999 р. № 595-XIV «Про обов'язковий примірник документів».

Описами до патентів на паперовому носії та CD-ROM комплектується також **Фонд патентної документації громадського користування (ФГК)**, який входить до складу філії ДП «Український інститут промислової власності» — «Українського центру інноватики та патентно-інформаційних послуг» (УкрЦІПП) (адреса: б-р Лесі Українки, 26, м. Київ, 01133, тел. (38044) 295-82-77).

З 1994 р. до офіційного бюлетеня «Промислова власність» видається Річний показчик, який містить нумераційні, систематичні та іменні показчики об'єктів промислової власності, відомості про які були опубліковані протягом року.

Офіційний бюлетень «Промислова власність» на паперовому носії та CD-ROM і Річний показчик до нього можна передплатити за адресою:

ДП «Український інститут промислової власності»,
вул. Глазунова, 1, Київ-42, 01601, Україна,
тел. (044) 494-05-80.

Більш детальну інформацію можна отримати на web-сайті Державного департаменту інтелектуальної власності (www.sdip.gov.ua) та web-порталі Державного підприємства «Український інститут промислової власності» (<http://www.ukrpatent.org/>).

Юридична консультація

Трудові спори

У передвісті розробки та розгляду у Верховній Раді Трудового кодексу населення України лихоманить. Поки що ніхто однозначно не може передбачити його основні положення, зміну взаємовідносин працівника, підприємця та роботодавця в нинішніх умовах, місце та роль професійних спілок та судової системи у вирішенні трудових спорів. Очевидно, що з цим треба почекати. Але життя не стоїть на місці, і за нинішніх умов упровадження економічних реформ, юридичне забезпечення виробничого процесу та трудових відносин чекати не може. Саме тому **ПРАКТИКА** в цьому розділі торкнулася проблеми трудових спорів. На запитання читачів відповідає партнер «Юридичної фірми «Правовий стандарт» адвокат **Сергій Луценко**.

— **Що таке «трудовий спір»?**

— Інтереси роботодавця і найманого працівника не завжди збігаються, і, природно, можливе зіткнення цих інтересів на будь-якій стадії трудових правовідносин, яке, у свою чергу, призводить до виникнення розбіжностей. Саме тому законодавчо закріплені можливості врегулювання зазначених розбіжностей, що отримали назву «трудовий спір».

Трудовий спір — це неврегульовані розбіжності між працівником і роботодавцем (сторони трудового спору) з приводу встановлення і зміни умов праці (включаючи заробітну плату), укладання, зміни і виконання трудових договорів, угод з питань соціально-трудова стосунків.

— **Які нормативно-правові документи регламентують поняття «трудовий спір»?**

— Трудові спори можливо розділити на два види: індивідуальні та колективні. Відсутнє законодавче визначення поняття індивідуального трудового спору, однак його сутність розкривається в гл. XV Кодексу законів про працю України від 10.12.1971 р. із змінами та доповненнями від 03.02.2011 р. Щодо колективного трудового спору, то його визначення розкриває ст. 2 Закону України «Про порядок вирішення колективних трудових спорів (конфліктів)» від 03.03.1998 р. із змінами та доповненнями від 10.07.2003 р.

— **Які існують способи вирішення трудових спорів та які права і обов'язки мають сторони у трудовому спорі?**

— Існує два порядки вирішення індивідуального трудового спору: комісією із трудових спорів; районними, районними у місті, міськими чи міськрайонними судами.

Також є два порядки вирішення колективного трудового спору (конфлікту): примирною комісією; трудовим арбітражем. Залежно від обраного порядку вирішення трудового спору сторони мають різні права і обов'язки, які, однак, не можуть суперечити загальним засадам трудових прав та обов'язків, визначених Кодексом законів про працю України та Конституцією України.

Загальна схема вирішення трудового спору (будь-яким порядком) є універсальною, з деякими уточненнями щодо строків розгляду та компетенції вирішення, а саме: звернення (заява); розгляд звернень (із залученням сторін та без такого); рішення.

— Яку роль у розгляді трудових спорів відіграють треті особи (профспілка, суд) та яку участь вони в них беруть?

— Щодо професійних спілок, то вони беруть участь у вирішенні трудових спорів виключно на боці працівника чи трудового колективу, оскільки їхнє покликання — захищати інтереси працівників. У трудовому спорі професійна спілка може як виступати в інтересах заявників, так і бути третьою особою, підтримуючи вимоги працівника чи трудового колективу або характеризуючи їх.

Суд не має можливості та повноважень бути третьою особою в трудовому спорі чи виступати в інтересах будь-якої із сторін спору, оскільки судова гілка влади є незалежною і покликана захищати порушені права та інтереси як працівників, так і роботодавців. Суд, розглядаючи трудовий спір, вирішує, яка із сторін діяла згідно з нормами чинного законодавства України.

— Які основні рекомендації щодо поведінки під час розгляду трудових спорів як для працівника, так і для роботодавця?

— Моєю головною рекомендацією щодо поведінки і для працівника, і для роботодавця є дотримання норм трудового законодавства. Зважаючи на статистику останніх років у нашій державі, 80 % порушень трудового законодавства припадає на роботодавців. Така ситуація склалася тому, що працівники самі сприяють цьому, а саме: працюють без офіційного оформлення, отримують заробітну плату «в конверті» та інше. У цих випадках робота виконується фактично за усною домовленістю, що у випадку порушення роботодавцем своїх обов'язків перед працівником унеможливує притягнення недобросовісного роботодавця до відповідальності, а працівника піддає постійному ризику неотримання заробітної плати та звільнення з роботи у будь-який момент.

Свої запитання, зауваження та пропозиції щодо консультацій з юридичних питань направляйте до редакції ПРАКТИКИ (E-mail: upakjour@nbi.com.ua) або на адресу «Юридичної фірми «Правовий стандарт» (E-mail: info@legal-standard.com.ua). Ж

Кадри для галузі

Спеціальність «Машини і ресурсозберігаючі технології переробки упаковки»

ПРАКТИКА продовжує надавати своїм читачам інформацію про спеціальності, за якими здійснюється підготовка фахівців в українських ВНЗ. Про спеціальність «Машини і ресурсозберігаючі технології переробки упаковки» розповідає професор Національного університету харчових технологій, д.т.н. **Олександр Гавва**.

За останні 10–15 років відбулося суттєве зростання частки пакованої продукції. І сьогодні будь-який споживач продукції не замислюється над тим, наскільки йому стало зручніше користуватися пакованою продукцією. Упаковка стала незамінним атрибутом у взаємозв'язку «споживач — продукція». Але, вирішуючи економічні, соціальні та екологічні проблеми, вона з деякого моменту перестає бути потрібною споживачеві. І з цієї миті упаковка може бути або сміттям, або вторинними ресурсами, які в економічно розвинених країнах мінімізують витрати природних матеріалів та енергії.

На жаль, Україну не можна віднести до тих країн, які мінімізують кількість сміття за рахунок впровадження селективного збирання твердих побутових відходів, куди віднесено і упаковку. За приблизними статистичними даними, частка використаної упаковки у твердих побутових відходах становить 14–40 % (залежно від виду населеного пункту, сезону тощо).

Для впровадження ресурсощадних технологій в Україні потрібні висококваліфіковані фахівці з питань поводження з відходами упаковки. А тому в 1999 р. Національний університет харчових технологій (м. Київ) за підтримки Міністерства економіки звернувся до Міністерства освіти і науки України з пропозицією про запровадження нової спеціальності — «Машини і ресурсозберігаючі технології переробки упаковки». Ця спеціальність була відкрита у 2000 р. і в цьому ж році ліцензована в Національному університеті харчових технологій.

Підготовка фахівців за цією спеціальністю здійснюється за 3 освітньо-кваліфікаційними рівнями: бакалавр, спеціаліст, магістр. Бакалаврів готують за напрямом підготовки «Інженерна механіка». Згідно з освітньо-професійною програмою, майбутній фахівець вивчає дисципліни за 4 основними циклами:

- гуманітарна та соціально-економічна підготовка;
- математична, науково-природнича підготовка;